

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ОРГАН НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ

Адреса Редакції і Адміністрації: „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побережжя 1/1. Контракт П. К. О. в Варшаві № 142.807. Передплата в краю вносить 10 зол. річно 5-50 зол., піврічно 3 зол., чвертьрічно. Для Чехії на рік — 72 в. ч., $\frac{1}{2}$ — 40 в. ч., $\frac{1}{4}$ — 20 в. ч. Для Франції — 60 ф. річно, $\frac{1}{2}$ — 35 ф., $\frac{1}{4}$ — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, $\frac{1}{2}$ — 6 мк., $\frac{1}{4}$ — 3-50 мк. Для Бельгії — 18 б. ф. річно, $\frac{1}{2}$ — 10 б. ф., $\frac{1}{4}$ — 6 б. ф. Для Америки 2 $\frac{1}{2}$ ам. доларів річно.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючи анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий однопальтовий (сторона має п'ять шпальт анонсових) 0-30 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0-20 зол. Дрібні оголошення 0-15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючої праці подати безпосередньо до Адміністрації по 0-15 зол. Оголошення в тексті 150%, дорожні, на першій сторінці 300%, дорожні.
Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Великий образ.

З. П. — Як підходить до свого діла будівничий, коли має завдання поставити велитенську, могутню, нову будівлю? Найперше і найважливіше, що від його вимагається є те, щоби він мав в своїй власній уяві виразне, докладно продумане, закінчене зображення цілої отої справи, яку має перевести. Ще перед тим, заки армія робітників киється намічену будівлю практично здійснювати, в голові будівничого мусить існувати докладний образ, вигляд, конструкція, розподіл, примінення цього будинку. Він мусить не тільки знати що має збудувати; мусить теж знати, як це має зробити, мусить мати план розвитку цілої праці.

Мусить передовсім знати і вирівняти ґрунт на якому буде. Мусить з його усунути всі перешкоди, що йому в будівництві заважають. Коли цей новий будинок має стати на місці старого і невідного, він в першій фазі здійснювання свого плану мусить усунути і завалити старе. Потім він точно знає і опановує матеріал, що з його має вивести нову будівлю, знає, наскільки можливо наново примінити старі матеріали і наскільки треба творити цілком нові. І ще заки беруться за роботу тисячі твердих робітничих жмень, в його творчій уяві, опанованій зрештою реальним знанням, розумінням і обчисленням справи, відноситься фундамент за фундаментом, кривоголітні стовпи і стіни, траверзи кладуться на траверзи, стіни ростуть одні над другими, все вище і вище — аж до совершенного здійснення.

Великий образ задуманого діла, бачений ясно у всій своїй глибині і ширині, ось підставове свійство, що цілує кожного справжнього творця, ось здібність, питома всім дійсним, великим будівничим. Чи зважить інженер братись за будівлю, коли не має перед очима цього великого образу свого завдання, плану праці, опанованого цілості? Якщо він чесний супроти себе і супроти діла, — він цього не зробить ніколи!

Стоїмо перед завданням великого будівництва. Його мета: українська державність. Ось ота велитенська, монументальна будівля, що має бути нами зведена на ґранітних фундаментах, що має усе переростати своєю величиною, міцністю, тривалістю і совершенністю. Будівля, що в ній має по своєму влаштуватись — Нація. Українська політика стоїть перед завданням: бути будівничим державності Нації. Але виконуючи оте покликання, наша політика мусить в першу чергу витворити сама в собі одне: великий образ задуманого державотворчого діла, великий, до кінця продуманий план нашого державного здійснення.

Однак, чи може твердити про себе українська політика наших днів, що вона є тим покликаним великим будівничим української державності, чи може вона про себе твердити, що має і виконує якийсь означений план нашого державотворчого здійснення? Мусимо в це сумніватись.

Але чи має українська політика наших днів якенебудь конкретне і до кінця продумане зображення нашої визвольної справи, чи здійснює вона будь який план в цьому напрямку? Не будемо вводити в даному разі в проблеми тактики цього визволення, в питання його „конструктивних“ чи „деструктивних“ засобів. Тут йде про засадничі поставлення справи, іменно, таку чи інакшу плянову політику визволення, політику прочищення ґрунту. Тимчасом наша репрезентативно-патентова політика плану в цьому відношенню жадного не має. Йде про витворення і устійнення великого образу нашого визволення, усталення його тактики, його засад, його методів.

Але так само як в питанню визволення, так теж певна анархія і репрезентативна безпляновість панує в питанню творення, збирання і організації державотворчого матеріалу. Тут уже подаємося на дуже непевний ґрунт нашої суспільної, економічної, громадської, культурної і церковної „політики“. Держав не будується з воздуха але з дуже реальних елементів, — чи маємо весь матеріал під рукою для цього потрібний? Але знова, за окрім дуже малих виїмків нема в цьому відношенню найменшої системи в думанню, жадного конкретного образу справи, усе робиться навмання, в найкращому випадку силою інстинкту, в більшості випадків силою наслідування других.

Питання організації державотворчих матеріалів в'яжеться дуже тісно з третім, з усіх інших найбільш підставовим. Маємо тут на думці українську державну ідею саму по собі. Дивна річ: живемо кличем — власна державність. Фанатично ми до цієї ідеї прив'язались. Взяти масам ту ідею, значить, позбавити їх змісту життя. І помімо це: немаємо субстанційально сконкретизованого образу власної державності! Є загальне бажання, легенда, стремління, райдужний фантом на виді, що лиш віра, за яку сотні тисяч а то й мільони готові кров проливати — але разом з тим — дивачний брак яких будь систематично конкретизувати справу. Три площини має всяка державність: територію, нарід, владу. Але територіяльна (геополітична) конкретизація нашої справи є ще гірш як примітивна. Помімо репрезентативної декларативності про соборність нашої політики в дійсності, нині про якубудь систему соборної територіяльної політики нема мови. Є Галичина і Радянська Україна, так як дві України було перед 10 роками. Також цілковитий застій панує в справі освідомлювання собі проблеми влади (кратополітика, державний устрій, то що), теж саме у відношенню до суспільної політики. Стоїмо перед фактом: Українська політика наших днів не витворила великого образу нашої державності, вміла кинути його між маси і не працює над тим. Найкращим відзеркаленням цього стану є примітивний уровень нашої політичної публіцистики і повний брак політичної літератури. Маємо натомість 42 послів і 3 коровачі газети. „Піємонт“.

Суцільний образ нашої державної справи мусить витворити собі сучасна українська молодь. Це її невідкличне завдання.

БЛИЩЕ КІНЦЯ.

Вся большевицька преса останніх тижнів — це один великий дзвін тривоги. Вона стверджує заісновання прориву в п'ятилітньому плані колективізації сільського господарства і зв'язане з цим величезне недомагання організації насінних фондів на усьому просторі СССР., катастрофально мляве темпо виконання промислового плану п'ятилітки, тощо. Щоби унаглядити стан тривоги у большевиків у зв'язку з весняною кампанією, дамо голос самій большевицькій пресі. „Пролетарська Правда“ з днів 7, 8 і 9 лютого пише: „День 15 лютого — це остаточний річинець організації насінних фондів у колгоспах... Бурхливе зростання колгоспівського будівництва владно вимагає мобілізації насіння утворення фондів для весняної сівби. Величезна більшість районів суцільної колективізації відстає, не організували потрібних фондів... Так далі працювати не можна. Лишилося тільки 8 днів, щоби організувати насінні фонди в колгоспах, перечистити насіння, законтрактувати ярину. Але райони щіли досі злочинно тупцюють на місці... Становище робиться не загрозливе, але катастрофічне... За поємом на черку д'яку такі райони Київщини, що не виконали й десятої частини завдання про утворення насінних фондів“. А саме: „Шепелицький (що виконав лише на 2,0 відсотків завдання), Чернобильський (1,5), Іванківський (9,0), Димерський (5,0), Жукинський (0,00), Хабенський (3,5), Розважівський (0,00), Боролянський (0,00), Київський (3,0), Брусильський (0,00), Бишівський (8,0), Обухівський (9,0), Баршівський (0,00), Броварський (4,1), Баршівський (0,00), Переяславський (0,00), Ржищівський (0,00), Кагарлицький (7,3)... Бємо на тривогу! Тільки три райони: Хабенський, Марківський і Васильківський почали організувати обезпеченні колгоспівські фонди, а всі інші сплять, злочинно зволікають, руйнують готування до сівби. За 168 годин районуам треба зробити в тричі більше ніж вони зробили за три тижні“.

А якже ж справа в промисловості? Між іншими: „Фізико-Хемік“ плану за січень не виконав, „Кабельний завод“ за січень випустив продукції на 601.600 карб., тоді як у грудні випустив на 731.300 карб., „Київ-взуття“ випустив в січні менше на 58.000 карб. ніж у грудні, Ливарний цех — серце заводу не виконав промплану, „Металотрест“ випустив гуртової продукції в січні на 138.000 карб., тоді як у грудні на 180.000 карб., Тракторні заводи не виконали промплану“ ітд. ітд.

Що це означає для недалекого майбутнього? Безліч десятин землі стоять обложеном. Винищені податками приватні господарства і колхози не дадуть державі потрібної скількості збіжжя на використання армії та міст і на вивіз за кордон. Пару мільонів „кулаків“ піде з торбами, збільшиться число жебраків на селі, але число тракторів не збільшиться. Збільшиться число рішених на усе ворогів большевицького уряду, але не число пудів збіжжя з десятини. Хвости по містах за продуктами стануть ще довші ніж досі, а листи батьків-вояків до своїх синів, що служать в червоній армії, стануть ще більше розслучливі ніж досі. Чи встановлена недавно підвіжка платні для червоноармійців, зможе втихомирити цей біль, що ним ділитисьме ожебрачений батько зі сином — сумніваємось.

НАША ГОСПОДАРСЬКА СКРУТА.

До статі про останні Заг. Збори Р. С. У. К.

I.

Господарська криза в Польщі поглиблюється і зростає. Про жахливий стан господарства чути на кожнім кроці, в пресі і поміж людьми. В першій мірі діткнула ця господарська скрута більших і менших землевласників, торговців збіжжям і господарськими продуктами а теж і середній промисловий і торговельний стан. Причин скрути багато і всі вони дуже складні. Це і загальна світова економічна ситуація, і невміла господарська політика Польщі попірання й розбудовання промислу коштом рільництва, творення синдикатів, ціла система торговельних договорів і митних воєн й багато інших дрібних причин. Перебороти скоро цю скруту майже нема надії. Всі стараються її бодай злагіднити. До боротьби з господарською політикою уряду об'єднуються польські хліборобські організації, організуються жидаї; останніж виступають на наших землях в добавок щіли проти української кооперації, мовляв, вона є одною із причин їх господарської кризи.

Добивається ця криза й до села. З одної сторони спричинюють її завеликі у відношенні до доходів з сільської господарки податки, з другої сторони ножиці (розбіжність) між цінами за сільсько-господарські продукти і за промислові вироби, брак готівки, тощо.

Яким способом зарадити лихові, яке заповідається що раз гірше і як починати боротьбу з ним вже тепер — оце питання, яке вимагає застанови і відповіді наших господарських кругів і негайного переводжування намічених плянів боротьби.

Дискусія, яка велася над господарською скрутою на Загальних Зборах Ревізійного Союзу Українських Кооперативів, не дала конкретних рішень щодо напрямних і щодо способів поладження цієї скрути. Кінцевим вислідом дискусії були тільки побажання, щоб займилася цєю справою „відповідні чинники“.

II.

Щоби починати якунебудь боротьбу — треба мати зорганізовану силу. І тому питання, як зарадити, як боротись зі сьогоднішню господарською скрутою, мусить ставитись перше всього в площину зорганізування цієї сили. Сьогодні зачатком такої сили може бути наша кооперація, але вона ще не охопила всього українського селянства, яке в першу чергу в цілій своїй масі переносить цю кризу. А далі, боротьба з господарською скрутою, спричиненою передовсім господарською політикою Польщі, мусить вестись не тільки економічними, але й часто і то навіть в першу чергу політичними засобами. Тому теж, сама кооперація не вистарчить. Не може бути якимсь рішачим чинником в цій боротьбі також наша немінуча парламентарна репрезентація; вона може цій боротьбі щілош шкодити. Бо, переносючи політичну боротьбу проти цієї скрути на парламентарну арену, де реально, як признають саміж наші послі, нічого не можна зробити — своїм поставленням справи парламентарна репрезентація лише ослаблює активність мас,

III.

зменшує їх відпорну силу і каже їм чекати на вирішення справи... в горі.

Член Ради РСУК і посол до польського союму О. Луцький в своїйому рефераті на Заг. Зборах ствердив що „найменше підготований і здібний до оборони (перед господарською скрутою) є сьогодні селянський стан“. Це дуже важне ствердження і ми ждали від посла Луцького відповіді, як зорганізувати цей стан, пі готовити його і зробити здібним до оборони. Бо цим же він признав, що ні кооперація ні наші партійні організації не вистарчають. Посол Луцький сказав тільки, замикаючи дискусію, що селянство мусить витворити в себе ту меткість і боєвість, яку має фабричний промисл. Правда! Але цим не дав розв'язки організації селянського стану, яка в передумовою витворення цієї меткості. Бо чи має витворити цю меткість рекомандована ним „обережність у всіх наших господарських починаннях й інтензивна й солідарна праця всіх без виїмку українських кооперативних робітників“, які, по думці посла Луцького, виведуть нас з господарської скрути?...

Свідомість потреби зорганізування селянського стану вичувалась гостро на Заг. Збори РСУК передовсім поміж самими селянами. Вичувалась вона в їх промовах, чито коли вони протиставляли зорганізованість робітничого стану незорганізованості селянства, чи тоді коли вони висували думку рільничого страйку, як головного ударного засобу в боротьбі з господарською скрутою тощо.

Свідомості цієї справи не бачимо в наших провідних господарських чинників (також і політичних). Чи зрозуміли вони оціголоси селян та чи зуміють вони поставити організацію селянського стану, як передумову боротьби зі сьогоднішню скрутою і чи використають послідовно в боротьбі ці засоби, які подавало селянство — побачимо. На кожний випадок в умовах сьогоднішньої політичної будови громадянства і партійного роздріблення селянства по наших селах вони цього зробити не зможуть!

Господарська криза в Польщі явище не відокремлене. Вона зв'язана тісно з цілою господарською політикою уряду і цілою польською системою правління. Корінем всього не уряд, не сойм, не якась господарська політика в даному часі — але сам факт польського панування. І тому ціла боротьба мусить бути добре поставлена не тільки на економічному, але й передовсім політичному полі. І не можуть нам бути союзниками в цій боротьбі ніякі чужі урядові, ні неурядові політичні чинники. Перебороти господарську скруту в нас зможемо тільки самі, своїми руками і своїми грішми, витворенням власної міцної, виключної і неподатної на чужі впливи самовистарчальної господарської й політичної сили.

Чи стоять на цьому становищі наші провідні господарські круги, чи стоїть на цьому становищі провід РСУК Центрального об'єднання Української Кооперації, якого девізом „в об'єднанні власних сил — до добра і краси“? Твердимо, що ні

